

LIETUVOS PROFESINIŲ SAJUNGŲ KONFEDERACIJA

Adresas: J. Jasinskio g.9, Vilnius, el. paštas ipsk@takas.lt, tel. 8 5 2494921, fax.8 5 249 8078

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS JUNGTINĖ PROFESINIŲ SAJUNGŲ ATSTOVYBĖ

Adresas: Dūkšinių km., Visagino savivaldybė, tel. 8 386 28310, el. paštas jur.up@iae.lt, faksas 8 386 28328

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui
A. Butkevičiui

2013-09-02 Nr. 118

Kopija:

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

DĖL KOLEKTYVINIO GINČO NAGRINĖJIMO

2013 m. liepos 01 d. Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija kartu su VĮ IAE Jungtine profesinių sąjungų atstovybė (toliau kartu – Profesinės sąjungos), vadovaudamiesi LR DK 78 str. 1 d., kreipėsi į Lietuvos Respublikos Ministrą Pirmininką, prašydami sudaryti darbo grupę dėl IAE darbuotojų reikalavimų sprendimo.

VĮ IAE Jungtine profesinių sąjungų atstovybė gavo Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos raštą Nr. (12.11-14)3-2574, bei LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2013-07-19 raštą Nr. (11.2-53)SD-5121, kuriais atsisakoma spręsti VĮ IAE Jungtinės profesinių sąjungų atstovybės reikalavimus Vyriausybės darbo grupėje. Nesutinkame su Vyriausybės argumentais, kuriais vengiama spręsti kilusį kolektyvinį ginčą dėl žemiau išdėstytų priežasčių.

1. LR DK 78 str. 1 d. nustatyta, kad skelbti streiką draudžiama greitosios medicinos pagalbos tarnybose dirbantiems darbuotojams. Šių darbuotojų reikalavimus sprendžia Vyriausybė.

Nepaisant šios Darbo kodekso nuostatos, streikuoti taip pat draudžiama vidaus tarnybos pareigūnams (tai reglamentuota vidaus tarnybos įstatyme), prokuratūros pareigūnams (tai reglamentuota Prokuratūros įstatyme), diplomatams (tai reglamentuoja Diplomatinių tarnybos įstatymas), taip pat ir darbuotojams, dirbantiems branduolinės energetikos objektuose (LR Branduolinės energijos įstatymo 51 str.). Taigi, akivaizdu, kad streikuoti draudžiama ne tik greitosios medicinos pagalbos tarnybose dirbantiems darbuotojams, nes toks draudimas

nustatytas ypatingos svarbos įmonėms ir tarnyboms, kurių veiklos sutrikimas gali sukelti pavojų visuomenės saugumui, žmonių gyvybei ir sveikatai.

Lietuvos Respublikos Konstitucija garantuoja kiekvieno atskiro žmogaus (ne sektoriaus įmonių ar institucijų) teisę streikuoti, o Tarptautinės darbo organizacijos (toliau – TDO) Asociacijų laisvės komitetas reikalauja nustatyti garantijas įmonių ir institucijų darbuotojams, kuriems draudžiama streikuoti, kad jų reikalavimai būtų sprendžiami efektyviai ir tai jiems kompensuotų draudimą streikuoti. Nors LR Branduolinės energijos įstatymas nenustato pareigos Vyriausybei spręsti šioje sistemoje kilusius kolektyvinius ginčus, tačiau atsižvelgiant į TDO rekomendacijas ir įstatymo analogijos taisyklę (Darbo kodekso 9 straipsnio 1 dalis), teigtina, kad Vyriausybė turėtų spręsti branduolinės energetikos darbuotojų reikalavimus.

2. LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2013-07-19 rašte Nr. (11.2-53)SD-5121 išdėstyta ministerijos pozicija dėl Trečiųjų teismo sprendimo privalomo vykdymo. Todėl atkreiptinas dėmesys, kad šį konkretų ginčą nagrinėjusio **Trečiųjų teismo 2013-04-19 sprendimo rezoliucinės dalies 2 punkte rekomenduojama šalims pagal įstatymo analogijos taisyklę, vadovaujantis Darbo kodekso 78 straipsnio 1 dalimi, kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl darbuotojų reikalavimo sprendimo.** Todėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerija turėtų gerbti ir pripažinti šį Trečiųjų teismo sprendimą bei atsižvelgti į Trečiųjų teismo sprendime išdėstytą nuomonę: ministerija turėtų pripažinti, kad Vyriausybės dalyvavimas sprendžiant šį ginčą - neišvengiamas.

3. Trečiųjų teismas, nors ir priėmė sprendimą, tačiau neišsprendė kolektyvinio ginčo iš esmės: rezoliucinėje dalyje nepasisakė dėl darbuotojų keliamų reikalavimų teisėtumo ir pagrįstumo. Teisėjai, kuriuos samdė kiekviena šalis, išdėstė atskiras nuomones greta Trečiųjų teismo sprendimo, atskiroje nuomonėje palaikė juos samdžiusios šalies poziciją. Šis kolektyvinis ginčas atskleidė šiuo metu Lietuvoje galiojančios kolektyvinių ginčų reglamentavimo tvarkos netobulumą. Todėl abejojame, ar šiuo metu sudarytos sąlygos kolektyvinio ginčo šalims greitai ir efektyviai išspręsti kolektyvinį ginčą teisėtomis priemonėmis. VĮ IAE Jungtine profesinių sąjungų atstovybės keliamas kolektyvinis ginčas buvo inicijuotas 2013-01-22, tačiau nėra išspręstas iki šiol. Be to, nei viena iki šiol išbandyta procedūra nedavė rezultatų, galiausiai – darbuotojų reikalavimai atsidūrė aklavietėje: nors visos priemonės išnaudotos, tačiau ginčas neišspręstas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kritiškai vertiname Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos argumentą, kad viena iš kolektyvinio ginčo šalių pasinaudojo teise pateikti reikalavimą išnagrinėti kolektyvinį ginčą sudarytam Trečiųjų teismui ir tokiu būdu pasinaudojo nešališkomis ir greitomis sutaikinimo ar arbitražo procedūromis, kaip to reikalauja TDO Asociacijų laisvės komitetas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, teigtina, jog esamas kolektyvinių ginčų reglamentavimas neatitinka TDO Asociacijų laisvės komiteto garantuojamų kolektyvinių ginčų greito ir efektyvaus nagrinėjimo bei išsprendimo principų. Todėl prašome Vyriausybės imtis priemonių, kad VĮ IAE Jungtinės profesinių sąjungų atstovybės iškelti reikalavimai būtų išspęsti, kaip to reikalauja TDO Asociacijų laisvės komiteto nustatyti greito ir efektyvaus ginčo sprendimo principai.

Prašome mus informuoti apie siūlomas ginčo sprendimo priemones.

Pagarbiai,

Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos
Pirmininkas

Artūras Černiauskas

VĮ Ignalinos atominės elektrinės
Jungtinės profesinių sąjungų atstovybės
pirmininkas,

Vladimir Dranik